

henseende til verifikationspørgsmålet, at den ikke ville være inden for rækkevidde i en nærmere fremtid, hvorimod der var gode muligheder for snarligt og uden større vanskeligheder at tilvejebringe en aftale alene om B-våben, der endnu befandt sig på et tidligt udviklingsstadium og var af tvivlsom militær værdi, og som ikke affødte så strenge verifikationskrav som C-våben; en udskydelse af en aftale om B-våben indebar på den anden side, at disses videreudvikling kunne skabe lignende vanskeligheder for en aftale som på C-våbenens område.

De østlige lande motiverede deres konventionsudkast med, at en aftale, der sigtede mod at udbygge Genève-protokollen; logisk og naturligt burde omfatte både B- og C-våben, og at verifikationsprocedurer som krævet fra vestlig side som forudsætning for en aftale om ikke blot B- men også C-våben hverken var nødvendige eller praktisk mulige; fra polsk side blev der dog senere stillet et ændringsforslag om adgang til at indgive klage til sikkerhedsrådet over krænkelse af konventionen. Mod det britiske konventionsudkast rettede de østlige lande øvrigt den kritik, at dets forbud mod brug af B-våben kunne befrygtes at bidrage til at forplumre og underminere Genève-protokollens brugsforbud.

På et møde i nedrustningsudvalget den 30. marts 1971 fremlagde Sovjetunionen imidlertid uventet et nyt konventionsforslag, som var begrænset til B-våben. Til dette udkast fremsattes der fra amerikansk side et modforslag, der bar præg af en imødekommende indstilling ved ikke at indeholde bestemmelser om forbud mod brug af B-våben, ligesom der var taget hensyn til østlandenes modvilje mod, at klageproceduren inddrog FN's generalsekretær. Gennem underhåndsförhandlinger nåede de to lande frem til et fælles konventionsudkast, som blev forelagt nedrustningsudvalget, hvor der fra forskellig side blev fremsat ændringsforslag, som i nogen udstrækning satte sig spor i et revideret amerikansk-sovjetisk fællesudkast; således var bestemmelserne om verifikation søgt styrket gennem nye formuleringer og en „løfteparagraf“ om fortsættelse af forhandlingerne om kemiske våben strammet. Det reviderede fællesudkast fik en overvejende positiv modtagelse i udvalget, hvorfra det i uændret form blev forelagt FN's 26. generalforsamling med udvalgets årsrapport.

På generalforsamlingen fik konventionsudkastet bred tilslutning, omend mange lande, bl. a. Danmark, gav udtryk for beklagelse af, at det ikke var lykkedes at nå frem til en konvention, som også omfattede kemiske våben, og understregede deres forventning om en energisk videreførelse af bestræbelserne på at få tilvejebragt en aftale om disse

våben. Generalforsamlingen vedtog en resolution, hvortil Danmark var medforslagsstiller, og hvori der under henvisning til den i B-våbenkonventionen nedfældede forpligtelse til at fortsætte forhandlingerne om effektive forholdsregler mod udvikling, fremstilling og oplagring af kemiske våben samt om tilintetgørelse af sådanne våben udtrykte ønske om, at der omgående blev truffet visse foreløbige forholdsregler og endvidere rettedes en indtrængende henstilling til alle stater om at afstå fra yderligere udvikling, fremstilling eller oplagring af de mest giftige kemiske stoffer, som kun er anvendelige til krigsformål.

Konventionen blev åbnet for undertegnelse og ratifikation i London, Moskva og Washington den 10. april 1972, på hvilken dato Danmark undertegnede den sammen med en lang række andre lande.

Konventionens bestemmelser.

Konventionen består af en præambel og 15 operative artikler.

I præambelen gives bl. a. udtryk for, at et forbud mod udvikling, fremstilling og oplagring af kemiske og bakteriologiske (biologiske) våben og tilintetgørelsen af eksisterende lagre vil lette opnåelsen af almindelig og fuldstændig nedrustning under streng og effektiv international kontrol. Deltagerne i konventionen udtaler deres anerkendelse af, at Genève-protokollen af 1925 har haft og stadig har stor betydning, og bekræfter deres tilslutning til protokolens principper og mål med opfordring til alle stater om at holde sig dem efterrettelig, idet der erindres om, at De forenede Nationers generalforsamling gentagne gange har fordømt enhver adfærd i modstrid med protokolens principper og sigte. Ud fra en overbevisning om, at der består et vigtigt og påtrængende behov for fjernelse af så farlige masseødelæggelsesvåben som kemiske og bakteriologiske (biologiske) og toksin-våben fra staternes arsenaler ved effektive foranstaltninger, anerkender deltagerne, at en aftale om forbud mod bakteriologiske (biologiske) og toksin-våben udgør et første muligt skridt henimod opnåelsen af enighed om effektive foranstaltninger til forbud også mod udvikling, fremstilling og oplagring af kemiske våben, og erklærer sig besluttede på at videreføre forhandlingerne i dette øjemed. Deltagerne erklærer, at de indgår konventionen ud fra en beslutning om fuldstændigt at udelukke muligheden af, at bakteriologiske (biologiske) stoffer og toksiner anvendes som våben.

Artikel I rummer en forpligtelse for deltagerne til aldrig under nogen omstændigheder at udvikle,